

Beslissing 21 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

[naam],

geboren op [datum], vermoedelijk overleden , datum onbekend

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tot [jaar] priester en lid van de Orde van het Heilige Kruis (verder ook te noemen de Congregatie) .

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 oktober 2011. Op 13 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie binnengekomen van frater [naam], prior-provinciaal van de Congregatie. Op 19 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie binnengekomen van [naam], hulpbisschop van het Aartsbisdom Utrecht. Op 13 februari 2012 is daarop bij de griffie een reactie binnengekomen van voornoemde frater [naam].

Op 16 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden die de kwestie omtrent het kerkelijk gezag betrof. Op 1 mei 2012 is een brief met bijlagen binnengekomen van [naam], hoofd bureau officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 23 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam]. Namens het Aartsbisdom Utrecht is verschenen [naam].

2. De klacht

2.1. Klager volgde zijn basisonderwijs aan de [naam]school in [plaats]. Op een gegeven moment ontstond er een tweedeling in de klas. Sommige leerlingen werden aan het koor toegevoegd en anderen werden misdienaar. Klager werd misdienaar en was in de periode van 1959 tot augustus 1961 als misdienaar verbonden aan de [naam]parochie in [plaats]. In de [parochie] was aangeklaagde in de periode mei 1959 tot juni 1964 werkzaam als kapelaan.

2.2. Klager bevond zich zowel voorafgaande als ook na de mis samen met aangeklaagde in de sacristie van de parochie. Aangeklaagde was daar dan, naar klager zich herinnert doorgaans in ornaat. Aangeklaagde spreidde vervolgens zijn benen en drukte klager stevig tegen zich aan, waarbij klager en aangeklaagde met de gezichten naar elkaar toe stonden. Vervolgens stopte aangeklaagde zijn hand in de broek van klager en betastte hij klager. Dit gebeurde achterlangs. Klager herinnert zich daarnaast nog goed dat aangeklaagde daarbij steeds vrij heftig hijgde, hetgeen klager destijds niet goed begreep. Achteraf begrijpt klager dat aangeklaagde dan klaar kwam. Klager begreep in die tijd al wel dat het niet juist was dat aangeklaagde dit bij hem deed. Wat klager ook nog goed weet, is dat aangeklaagde zich slecht schoor en hij dan met die daardoor ruwe kin hard tegen hem aan wreef, hetgeen vrij pijnlijk was.

2.3. Het voorgaande gebeurde met een regelmaat van ongeveer een keer per week. Een enkele keer gebeurde het ook in de pastorie. Klager en aangeklaagde hadden verder niet alleen in de kerk of pastorie contact. Klager wilde namelijk priester worden en aangeklaagde coachte hem daarin. Aangeklaagde kwam in dat kader ook regelmatig bij hem thuis. Ook weet klager nog goed dat zij door de tuin van de pastorie liepen. Klager vond het heel prettig dat hij voor aangeklaagde zo speciaal was. Het misbruik vond ook plaats tijdens een aantal speciale momenten, te weten tijdens een misdienaarreisje met de rondvaartboot en toen aangeklaagde klager meenam op een reisje naar de moeder van aangeklaagde in [plaats]. Klager weet nog goed dat aangeklaagde voor die laatstgenoemde gelegenheid de auto van de ouders van klager had geleend.

2.4. Het seksueel misbruik heeft een zeer grote invloed gehad op de manier waarop klager relaties is aangegaan. Klager heeft hier namelijk moeite mee. Klager heeft aanzienlijke hechtingsproblemen als het om vaste relaties gaat. Klager is tot drie keer toe gescheiden en dat is niet eenvoudig om mee te leven. Klager is lang boos geweest op de kerk. Hij is geen priester geworden en heeft zich bij de eerst voorkomende mogelijkheid laten uitschrijven bij de katholieke kerk. Tenslotte steekt bij klager met enige regelmaat de vraag de kop op of hij niet eerder aan de bel had moeten trekken. Al kan hij dit redelijk rationaliseren, dit geeft klager toch een bijzonder vervelend gevoel.

2.5. Met het indienen van deze klacht beoogt klager van zijn kant een bijdrage te leveren aan onder meer het in kaart brengen van de aard en de omvang van het misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk, zodat maatregelen kunnen worden getroffen om dit gedrag in de toekomst te voorkomen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De prior-provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde inderdaad lid van de Orde van het Heilige Kruis is geweest tot [jaar]. Hij concludeert dat uit onderzoek in de archieven geen reden van uitreden is gebleken en dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik,

maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Ter zitting heeft de prior-provinciaal verklaard diep geschokt te zijn als persoon en als gelovige. De hulpbisschop heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde in die tijd pastoraal actief is geweest en dat aangeklaagde derhalve ook onder de verantwoordelijkheid viel van de pastoor. Echter, er is niets bekend over aangeklaagde in de stukken en ook is geen benoemingsbrief gevonden. De hulpbisschop heeft ter zitting verklaard dat hij het schokkend en pijnlijk vindt hetgeen klager is overkomen.

4. De beoordeling

4.1. De klachtencommissie overweegt dat aangeklaagde ten tijde van het gestelde seksueel misbruik lid was van de Orde van het Heilige Kruis en als kapelaan werkzaam was in de [parochie] te [plaats]. Wat betreft de vraag omtrent het kerkelijk gezag acht de Klachtencommissie in het kader van deze procedure in dit geval beslissend, dat niet kan worden vastgesteld dat aangeklaagde in de parochie werkzaam was op basis van een benoeming van de bisschop.

Hoewel ook de pastoor van de [parochie] voor het functioneren van aangeklaagde verantwoordelijkheid droeg, was het de Congregatie - ware het misbruik destijds bekend geworden - die bevoegd was tot het nemen van disciplinaire maatregelen.

De Klachtencommissie zal dan ook het advies uitbrengen aan de prior (overste) van de Congregatie.

4.2. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.4. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Echter, voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke en gedetailleerde wijze waarop klager zijn verhaal zowel in het klaagschrift als ter zitting uiteen heeft gezet. De verklaringen van onder andere twee ex-echtgenoten, zijn huidige partner en andere kennissen/vrienden, waaruit blijkt dat zij al sinds lange tijd op de hoogte zijn van het misbruik dat klager is overkomen, ondersteunen zijn verklaring.

De Klachtencommissie acht dan ook aannemelijk, dat klager in de periode van 1959 tot augustus 1961 wekelijks een keer seksueel is misbruikt, alsmede eveneens op de door klager genoemde momenten tijdens een misdienaarreisje en tijdens een bezoek aan de moeder van aangeklaagde.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.6. Gelet op het feit dat aangenomen wordt dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De prior-provinciaal heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Prior (Overste) van de Orde van het Heilige Kruis de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen om het leed van klager te verminderen.

Dit advies is vastgesteld op 21 juni 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Orde van het Heilige Kruis en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Orde op binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Orde daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Orde.